

ОПЕРАТИВНИ ОДСЕК

Пос. Б. Бр. 792

4. фебруара 1925 год.

у Београду.

ГОСПОДИНЕ МИНИСТРЕ,

У извештају о унутрашњој ситуацији на територијама Армијских области, за месец децембар 1924. год., између осталог наведено је и следеће:

Вести кроз новине пуштане, да ће се Закон о Заштити Државе применити и на Радићевце, на овдашње његове присталице дејствују врло мучно и тога се боје више свега. Из Руме је полиција у року за 24 часа уклонила једног Радићевца, члана Совјетског кружока, Марка Ламешића. То је имало врло великог дејства на остале. Тако би требало и са осталима радити. Нарочито треба разорити њихову организацију у Ст. Пазови, којој на челу стоји протестантски свештеник, врло образован и врло препреден у тим стварима.

Најагилнији агитатори противу државе и постојећег стања су до сада били Хрвати, чиновници - бележници, учитељи и свештеници. Но од када је почето са пензионисањем и премештањем истих осећа се јак прелом у овоме...

Дон Иван Петковић, католички свештеник у Шкаљарима, познат је из рата као велики непријатељ Срба. У Рисну је денунцирао многе грађане. Када су Аустријанци заузели Београд, припремио је у Рисну велико славље забаву; но у то време била је српска читаоница распуштена и у њој била смештена болница, а он да би што више Србе изазвао издејствовао је да у њој приреди забаву, у чему је и успео. Из велике мржње према данашњој држави и Монархији, он редовно, где види Краљевство на штампалима надлештава, ово једноставно брише. Он и да-

ГОСПОДИНУ МИНИСТРУ ВЕРА
Г-НУ МИШИ ТРИФУНОВИЋУ

нас своје парохијане подучава свему ономе што није добро за нашу државу, сеје раздор међу племенима нашега народа и својим оваквим радом ствара раздор у држави, а народ га као свештеника слуша и верује у све оно што каже...

Један део овдашње интелигенције- (Маџари) тајним путем и даље рију и раде против државе а нарочито тиме, што подупиру ширење новина „Сабадсаг“ („*Szabadsag*“) и „Мурска Крајина“ (које пишу у антидржавном духу. Главни циљ ове маџарске агитације је, да народ убеди, како су они неко посебна племе тако звани Венди.

Наше учитељство бори се противу тој агитацији, али државну школску управу сметају понајвише Верске Школе, чија се управа труди да одржи своје учитеље, који су у већини маџарони.

Унутрашње стање на реону Барање је следеће:

Маџари, Шокци и Немци потајно агитују и раде, растурају разне брошуре, Радића, штампане већином латиницом и на маџарском језику. У последње време како сам сазнао доста младића, Маџара, Шокаца и Немаца прелазе у „Ново-Верце“, већином рекрутованих. Изгледа да је ово под утицајем пропаганде.”

Част ми је предње доставити на увиђај.

Примите, Господине Министре, и овом приликом уверење мога особитог поштовања.

Министар Војске и Морнарице,
Дивизиски ђенерал,

1706

КРАЉЕВИНА СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАКА

МИНИСТАРСТВО ВЕРА

ОДЕЛЕНЈЕ

Пов. Бр. 16

6. септембра 1925

БЕОГРАД